

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — O splošni razpravi k državnem proračunu v državnem zboru govorila sta dosedaj naša poslanca profesor Šuklje in pa dr. Poklukar. Prvi je obširno in temeljito razpravljajal nadrobne številke v proračunu, v drugem, političnem delu svojega govora pa je z veliko spretnostjo govoril izrekoma o ljudskem šolstvu na Koroškem in Štajerskem, deloma tudi o uredbi slovenskih paralelk. Dr. Poklukar pa je po splošni zavrnitvi predgovornika Steinwenderja, obširneje govoril o trdotah hišnega davka ter izrekel svoje nadrobne mnenje o načelih, po katerih bi se bilo ravnati takoj sedaj v namen nekih olajšav pri tem davku in pa kako pri končni prevstrojbi njegovi. Potem govoril je o gospodarskih zadevah dežele Kranjske: o pomnožitvi plemenih žrebcev, o zboljšanju cest, v vodnih zgradbah, o kamniški železnici, o osuševanju ljubljanskega močvirja, katero je imenoval sedaj najnujnejše gospodarsko vprašanje, dalje tudi o zagrabi hudournikov in družih osuševalnih delih. Konečno omenjal je naglaševanje odgovornost na ustavo zapriseženih načelnikov c. k. deželnih političnih uradov proti postavnosti pri ljudskem šolstvu na Koroškem in Štajerskem: — Prestopivši na Primorsko omenjal je govornik, da priznavajo slovenski zastopniki italijanskemu prebivalstvu na Primorskem, med katerimi je visoko ceniti prav mnogo iskrenih avstrijskih domoljubov, vse narodne pravice, toda zahtevajo za Slovednce prav take. Konečno omenja govornik še nezaslišana demonstracija, katera se je proti cesarju dogodila v Trstu dne 2. decembra minulega leta, izreka, da je za take dogodbe odgovoren načelnik tamošnjega c. kr. političnega oblastva ter pravi, da neče izrekati iz tega nikakoršnih posledic temveč je prepričan da to stori vsak avstrijski domoljub.

— **Osuševanje ljubljanskega močvirja** bil je tudi predmet letošnje razprave budgetne, katerega si je izbral poslanec dr. Poklukar, ki je imenoval to najbolj pereče vprašanje naše dežele. En korak dalje pri tem velikem gospodarskem vprašanju storjen je tudi s tem, da je inženir Podhagski dognal popravo proračuna za osuševalna dela na podlagi največje vodne množine 400 kub. metrov. Po tem popravljenem proračunu znižali bi se pred na . . . 1,798.730 gld. proračunani skupni stroški na . . . 1,366.050 „ toraj za veliko svoto . . . 432.680 gld.

Znano je, da je bilo po prvem proračunu namenjeno, vsa osuševalna dela oddeliti na dve dobi, katerih prve stroški bi bili znašali krog 800.000 gld. Soditi je toraj, da bi znižanje stroškov zadevalo enakomerno, prvo, pomenljivejšo dobo, ker ni izključeno, da po dobrem vspehu del prve dobe, druga dela po vsem odpadejo. Omeniti nam je še družega važnega napredka pri tem vprašanju, namreč rzsodbe c. kr. okrajnega glavarstva ljubljanske okolice, da se mora jez v Ljubljani pri tovarni v Udmatu podreti. Ni sicer dvomiti, da v tej

zadevi teče še nekaj časa pritožba, pa nadejati se je, da bodo oblastva to stvar nujno reševala. In konečno še eno opazko: Poprava glede močvirskega ozemlja, katera je po močvirski postavi dognati potom naredbe po c. kr. deželni vladi, postala je nujna, ker se brez te ne da dognati konkurenca interesentov, pri skladanji k stroškom osuševanja.

— **Bolezen gosp. deželnega odbornika Deschmanna** je zadnji teden žalibog napredovala. Bolniku moči bolj in bolj pojemajo, ne zavživa skoraj ničesar, pri vsem tem pa se je do sedaj vendar vsako jutro opazovalo nekoliko boljše stanje memo večera. Po danes dopoludne nam došlih poročilih sklepati pa je morala bolezen doseči skrajno mejo, bolnik je ves spremenjen, tudi naj zaupnejše unanje osebe ne puste se več k bolniku in tako pač mineva nada, da bi človeška pomoč mogla rešiti zdravje teško bolnega v zgodovini razvoja slovenskega naroda jako zanimivega moža.

— **Suščevo vreme.** Navadno zima že pojema koncem februvarja in toliko bolj meseca marca. Letos je to drugače. Tako pogosto in tako izdatno vso zimo ni snežilo, kakor po sv. Matiju in pa prvi teden tega meseca. Minulega tedna konec padlo je snega na debelo in mraz je naraščal od dne do dne. Včeraj pa, na pustni večer začelo je zopet prav na drobno snežiti in danes pepelnično sredo imeli smo v Ljubljani in okolici zopet za pol čevlja na debelo na novo padlega snega. Kaj poreče sv. Gregor k takemu vremenskemu neredu!

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Za glavnega nadzornika pešcev, na mesto umrlega cesarjeviča, imenovan je general baron König, poveljnik II. vojnega telesa na Dunaji, ter novoimenovan ob enem obdrži to poveljništvo. Za poveljnika gališke posadke imenovan je znani general Golgozy, o katerim se je pred nekaj časom govorilo, da bi bil imel prevzeti načelništvo generalnega štaba.

Kakor smo že v zadnjih „Novicah“ poročali, pričela se je splošna razprava o državnem proračunu preteklo sredo ter je bila sklenjena minulo soboto: V tej razpravi govorili so prvi dan, 27. februarja: poročevalec dr. Matuš, štajerc Carneri, galcijan Javorski, nemški pemec Scharschmid, mladočeh Herold in pa od desnice že v drugič odpadli zastopnik solnogradski Lienbacher; dne 28. februarja govorili so: desničar konservativni nemški Gornjeavstrijec dr. Ebenhoch, šleski zastopnik dr. Menger, češki poslanec, na mesto kneza Schwarzenberga, v većinoma nemškem okraju izvoljen profesor dr. Woldžih, štajerski poslanec pa na Dunaji bivajoč dr. Maagin pa naš poslanec Šuklje. V večerni seji ravno tega dne govorila sta mladočeh dr. Vašati in pa isterski Hrvat dr. Vitežič. V petek dne 1. marca govorili so:

Koroški zastopnik, na Dunaji bivajoč profesor dr. Steinwender, naš poslanec dr. Poklukar, nemško-pemski zastopnik dr. pl. Plener, finančni minister vitez Dunajewsky in štajerski konservartivec, župnik dr. Pscheiden; potem je bil sprejet predlog, da se sklene splošna razprava in izvoljena sta bila za glavna govornika: izmed protigovornikov dr. Herbst, izmed zagovornikov dr. Hausner; katera sta govorila dne 2. marca, minulo soboto in za njima glavni poročevalec dr. Matuš. Potem je prišel na glasovanje predlog Steinwenderjev mereč na to, da se še le tedaj prestopi v nadrobno razpravo, kader bode vlada predložila načrt zakona o osebno-dohodninskem davku. Ko je bil ta predlog zavržen z ogromno večino, sprejel se je z enako večino predlog odsekov, prestopiti v nadrobno razpravo.

V obče bila je letos splošna razprava malo burna. Levičarji so v obupnosti in razumljiv je konečni klic Herbstov: „Koliko časa bo še to trajalo?“ — Živahna bila je borba dr. Ebenhoch ova proti odskoku Lienbacherju. — Videti je, da postane Ebenhoch glavni in pogumni govornik desnici prijazne nemško-konservativne stranke. Glede vdeležitve klubov omeniti je, da je bil češki klub tako rekoč nezastopan, ker ima glavni poročevalec drugačo, posebno nalogo. Izmed poljskega kluba govorila sta dva, izmed Lichtensteinovega dva, izmed Hohenwartovega trije, in pa dva mladočeha. Iz češkega kluba določen govornik Žaček je prekasno došel na Dunaj.

Ogerska. — Vedno še teče nadrobna razprava o §§ 24. in 25. načrta vojnega zakona in po številu vpisanih govornikov se še nikakor ne da presoditi, kedaj bode te razprave konec, akoravno nihče ne dvomi, da se konečno sprejmeta oba ta paragrafa nespremenjena.

Opozicija razstrosila je vest, da je stanje ministra Tisza omajano, toda po zadnjem nagovoru cesarjevim soditi je to za sedaj prazna nada.

Privatna poročila trdijo, kako slab vtis so na cesarja napravile poulične demonstracije v Peštu. Govori se, da je cesar po žalostnih dogodbah pri dvoru pričakoval pri „vitežkem“ narodu madjarskem vse drugačega postopanja.

Galicija. — S tega, da se je generalni stab za X. vojni oddelek premestil z Brna v Přemisel, sklepajo ne kateri politični krogi, da so se razmere med Avstrijo in Rusko poojstrile. Pa po vsih družih okolnostih soditi, ta strah ni opravičen. Naravno je temveč, da je generalni stab, ki ima prvo besedo govoriti za slučaj vojske, postavljen tje, kjer ga čaka slučanja njegova naloga. In ravno ker se sme soditi, da pri sedajnih v obče mirnih razmerah od naše strani tak korak stori, kaže, da se položaj smatra toliko miren, da Ruska tudi tega koraka ne bode smatrala za povod iznemirjenju.

Francoska. Novo sestavljeno ministerstvo je ž^o zobe pokazalo skrajni, radikalni stranki. Tako imenovana liga patriotov ali domoljubov, ki ima na svojo zastavo zapisano geslo zopetno pridobitev Alzacije in Lotaringije, bila je po ostri hišni preiskavi razpuščena in ker se je hišni preiskavi ustavljalo nekoliko skrajne strauke poslancev, dejalo se jih je nekoliko pri dejanju zasačenih takoj v zapor, enega pa vlada zahteva pri zbornici, da se priveli v sodnijsko postopanje zoper njega.

Dalje se čuje, da hoče vlada razpustiti vse društva, katera imajo s patriotično ligo enak namen. Naravno, da to iznemirja vse skrajno radikalne kroge, nasproti pa je pričakovati, da se združijo vsi zmirni republikanski zastopniki v ta namen, da se vsaj omogoči vspeh za obstanek republike gotovo zelo odločilne svetovne razstave v Parizu, ki je odločena v proslavo 100-letnice prvega velikanskega prevrata na Francoskem l. 1789.

Boulanger, ki naravno vsaki republikanski vladi stavi zapreke, je tudi sedanji protiven in se pajdaši s skrajnimi komunardi v ta namen, da bi mu pomagali odpraviti republiko in njemu pomagali do vladanja.

Laška. — Denarne zadrege pouzročile so ministersko krizo, katera se bode sicer po prizadevanji ministra Crispi-a zopet poravnala, pa še še le potem, ko najče za različne posla vladanja primernih, in strankam povoljnih oseb.

Najnovejše vesti.

Z Dunaja. Grof Taaffe podal se je včeraj za nekaj dni na cesarjev dvor v Budapest.

Odesa. Ačinov in njegovi tovariši dospeli so v torek sem kot vjetniki.

Žitna cena

v Ljubljani 16. februarija 1889.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 34 kr. — banaške 6 gold. 70 kr. — turšice 5 gold. — kr. — soršice 5 gold. 80 kr. — rži 4 gold. 50 kr. — ječmena 4 gold. 33 kr. — ovs 3 gold. — kr. — ajde 4 gold. 33 kr. — ovs 2 gold. 44 kr. — Krompir 2 gold. 23 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 18. februarija.

Hektoliter: Pšenica 6 gold. 18 kr. — Rž 4 gold. 55 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 54 kr. — Ječmen 1 gold. 22 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilogr 44 kr.